

CURS

PAISATGE URBÀ I PERSPECTIVA LOCAL. Valorització i intervenció en el paisatge en escales intermèdies

Dates: Maig-juny 2021: dijous 6 de maig; 13 de maig; 20 de maig; 27 de maig; 3 de juny; 10 de juny.

Horari: d'11:00 a 13:30h

Videoformació amb aula virtual

a/e: s.equipamentsep@diba.cat

Objectius del curs

El paisatge té un interès i una presència creixent en la societat i en les polítiques públiques, i és vist cada vegada més com una via per incrementar el benestar i la qualitat de vida de les persones que viuen en entorns urbans. En les darreres dècades els pobles i ciutats de la demarcació de Barcelona han sofert transformacions territorials molt rellevants, fruit d'intenses dinàmiques d'urbanització, metropolització i globalització, especialment en les escales intermèdies. El resultat en són els paisatges quotidians d'avui, que hem de saber valoritzar i intervenir-hi adequadament, a partir del reconeixement i l'activació dels seus valors (en transformació, més que no pas formes i imatges estàtiques).

Pocs termes tenen un significat tan ampli com paisatge i són tan utilitzats des d'àmbits tan diversos, o des de diferents grups professionals, i també per la ciutadania. I això és així perquè el paisatge és un concepte especialment ric, complex i integrador de moltes perspectives: patrimoni, desenvolupament econòmic, salut, cohesió social, o identitat, entre moltes altres. Per això les polítiques i eines de paisatge ofereixen una forma alternativa de mirar i gestionar els paisatges urbans en clau de millora de la qualitat urbana, el benestar de la ciutadania, i la promoció i dinamització local.

Per entendre la lògica dels paisatges urbans contemporanis, ordenar-los i actuar-hi adequadament, calen mirades molt variades i actors ben diversos. L'objectiu d'aquest curs, organitzat per la Gerència de Serveis d'Equipaments, Infraestructures Urbanes i Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya, és el d'explorar a través de casos, eines i metodologies, i des d'una

perspectiva local, noves formes de gestió, ordenació i tractament dels paisatges urbans de la demarcació de Barcelona.

Destinataris

Curs dirigit a persones directives i tècniques de les àrees territorials locals, de l'urbanisme, de les infraestructures, de l'habitatge, del desenvolupament econòmic, del patrimoni i del medi ambient, així com a tots aquells perfils professionals de l'administració local que participen en la gestió urbana i territorial, de la demarcació de Barcelona.

Metodologia

Sessions en línia amb ponents especialistes en cadascuna de les temàtiques, incloent explicació dels conceptes teòrics i exemples aplicats en cadascuna de les temàtiques. Hi hauran diversos espais de debat entre els ponents i els alumnes en cada sessió. No es planteja la resolució d'exercicis per part de l'alumnat.

Durada

20 h - 6 sessions de 2,5 h de videoformació i 5 h d'aula virtual

CONTINGUTS

Sessió 1: Noves perspectives per als centres i nuclis urbans

Dijous, 6 de maig

-Presentació del curs:

Joan Closa. Gerent de Serveis d'Equipaments, Infraestructures Urbanes i Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona

Agustí Serra. Secretari de l'Agenda Urbana i Territori del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Pere Sala. Director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

-Reptes emergents en els paisatges urbans

Narcís Sastre. Geògraf, consultor en polítiques urbanes i territorials

-Els estudis de paisatge urbà. El barri de Vallcarca de Barcelona

Marina Cervera. Arquitecte i paisatgista, directora executiva de l'Oficina del Paisatge del COAC

- Escuchar y transformar los barrios para una regeneración urbana integral

Jon Aguirre. Arquitecte-urbanista. Paisaje Transversal

Sessió 2: Actuar en els centres i nuclis urbans

Dijous, 13 de maig

- El paisaje en la planificación urbanística

Jesús Rodríguez. Director del Centro de Estudios Paisaje y Territorio d'Andalusia

-Taula de valoritzacions i intervencions:

- *“Tu hi pintes molt”. Millora del paisatge urbà i accés al món laboral a Malgrat de Mar*

Jordi Vila. Ajuntament de Malgrat de Mar

- *Narracions subjectives dels teixits urbans*

Clara Nubiola. Dissenyadora i artista

- *Ordenança de protecció tipològica i estètica del nucli antic de Montgat*

Àlex Bantulà. Arquitecte

- *Interpretacions del patrimoni dels paisatges urbans*
Evarist March. NaturalWalks

Sessió 3: L'ordenació dels paisatges de la perifèria. Contactes urbans amb espais agrícoles i fluvials

Dijous, 20 de maig

- *Valorización y ordenación de los paisajes de los bordes urbanos*

Rafael Mata. Catedràtic d'Anàlisi Geogràfic Regional en el Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Madrid

- *Paisatges de la coproducció: casos i reflexions als espais de l'escala intermèdia*

Marta Serra. Professora lectora 'Serra Hunter'- ETSAV - Universitat Politècnica de Catalunya

- *Connexions i interaccions entre els espais fluvials i la ciutat. El projecte Vies Blaves*

Josep Calduch. Responsable tècnic del projecte Vies Blaves de la Diputació de Barcelona

Sessió 4: Regular i intervenir en els paisatges de la perifèria. Infraestructures i accessos

Dijous, 27 de maig

- *Espais en tensió i d'oportunitat. Catàleg de paisatge del Penedès*

Jordi Grau. Tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

- *Les visuals perifèriques dels nuclis rurals: patrimoni urbà, paisatgístic i territorial*

Bernat Llauredó. Arquitecte, urbanista i aparellador

- *Les portes de Vic. Ordenança de Vic*

Elisenda Foradada. Ajuntament de Vic

Sessió 5: Lectures col·lectives/comunitàries de les franges urbanes

Dijous, 3 de juny

- *L'impuls de grups locals auto-organitzats en la gestió de l'espai fluvial*

Marta Benages. Professora d'Urbanisme, Universitat Internacional de Catalunya

-Aprenentatges comunitaris dels paisatges de la ciutat contemporània

Joan Vila i Elvira Pujol. Plataforma Sitesize

- Cartes de paisatge i plans de paisatge com a eina d'acció paisatgística en l'àmbit local.

El Pla de paisatge de Cervera

Sergi Saladié. Professor de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili

Sessió 6: Aproximacions integrades en la planificació de les ciutats

Dijous, 10 de juny

-El paisatge i el patrimoni com a catalitzadors per al desenvolupament local

Francesc Muñoz

-La perspectiva de salut en la transformació de l'espai públic: formes, valors i paisatges

Montse Montalbo. Servei d'Equipaments i Espais Públic. Diputació de Barcelona

- Noves mirades, nous horitzons. El paisatge urbà de simple escenari a recurs municipal

Xavier Gasol. Director de Simbòlic